

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (deseti senat)

z dne 11. septembra 2025*

„Predhodno odločanje – Skupna zunanja in varnostna politika – Uredba (EU) št. 269/2014 – Omejevalni ukrepi zaradi razmer v Ukrajini – Člen 2 – Zamrznitev finančnih sredstev in gospodarskih virov – Odstopanja – Člen 4(1)(a), (b) in (d) – Sprostitev nekaterih sredstev za posebne odhodke – Plačilo sodne takse in pavšalnega prispevka ob vložitvi tožbe, usmerjene zoper odločbo, s katero se izvaja ta uredba – Vključitev“

V zadevi C-384/24,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložil Raad van State (državni svet, Belgija) z odločbo z dne 21. maja 2024, ki je na Sodišče prispela 29. maja 2024, v postopku

Russisch-Kirgizisch Ontwikkelingsfonds

proti

Belgische Staat,

SODIŠČE (deseti senat),

v sestavi D. Gratsias (poročevalec), predsednik senata, E. Regan in B. Smulders, sodnika,

generalni pravobranilec: R. Norkus,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložile:

- za belgijsko vlado C. Pochet, L. Van den Broeck in M. Van Regemorter, agentke,
- za Evropsko komisijo M. Carpus-Carcea, L. Haasbeek in L. Puccio, agentke,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

* Jezik postopka: nizozemščina.

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 2, člena 4(1)(b) in (d) ter člena 9 Uredbe Sveta (EU) št. 269/2014 z dne 17. marca 2014 o omejevalnih ukrepih v zvezi z dejanji, ki spodkopavajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine (UL 2014, L 78, str. 6), kakor je bila spremenjena z Izvedbeno uredbo Sveta (EU) 2022/1985 z dne 20. oktobra 2022 (UL 2022, L 272I, str. 1) (v nadaljevanju: Uredba 269/2014), člena 19(1) PEU, člena 57, prvi odstavek, PDEU in člena 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Russisch-Kirgizisch Ontwikkelingsfonds (rusko-kirgizistanski razvojni sklad, v nadaljevanju: RKDF) in Belgische Staat (Belgijska država), ki jo zastopa minister za finance, ker je generalni upravitelj zakladnice iz zvezne javne službe za finance zavrnil prošnjo tega subjekta za dovoljenje za prenos sredstev na enega od njegovih računov na podlagi členov 6 in 6b Uredbe 269/2014.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 V uvodni izjavi 6 Uredbe št. 269/2014 je navedeno:

„S to uredbo se spoštujejo temeljne pravice in upoštevajo načela, ki jih priznava zlasti [Listina], ter zlasti pravica do učinkovitega pravnega sredstva in nepristranskega sojenja ter pravica do varstva osebnih podatkov. Ta uredba bi se morala uporabljati v skladu s temi pravicami in načeli.“

- 4 Člen 1 te uredbe določa:

„V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

[...]

(f) ‚zamrznitev finančnih sredstev‘ pomeni preprečitev vsakršnega premika, prenosa, spremembe, uporabe finančnih sredstev, dostopa do njih ali kakršnega koli ravnanja z njimi, ki bi imelo za posledico spremembe v njihovi količini, znesku, lokaciji, lastništvu, posedovanju, vrsti, namembnosti ali kakršne koli drugo spremembo, ki bi omogočila uporabo finančnih sredstev, vključno s upravljanjem portfelja;

[...]“

- 5 Člen 2 omenjene uredbe določa:

„1. Zamrznejo se vsa finančna sredstva in gospodarski viri, ki pripadajo, so v lasti ali s katerimi razpolagajo ali jih nadzirajo fizične ali pravne osebe, subjekti ali organi ali z njimi povezane fizične ali pravne osebe, subjekti ali organi s seznama iz Priloge I.

2. Fizičnim ali pravnim osebam, subjektom ali organom ali z njimi povezanim fizičnim ali pravnim osebam, subjektom ali organom s seznama iz Priloge I ne smejo biti neposredno ali posredno dana na razpolago ali v njihovo korist nikakršna finančna sredstva ali gospodarski viri.“

6 Člen 4(1) te uredbe določa:

„1. Z odstopanjem od člena 2 lahko pristojni organi držav članicodobrijo sprostitev določenih zamrznjenih finančnih sredstev ali gospodarskih virov ali dajanje na voljo določenih finančnih sredstev ali gospodarskih virov pod takšnimi pogoji, kot se jim zdi primerno, potem ko so ugotovili, da so finančna sredstva ali gospodarski viri:

- (a) potrebni za zadovoljevanje osnovnih potreb fizičnih ali pravnih oseb, subjektov ali organov s seznama v Prilogi I, in njihovih vzdrževanih družinskih članov, vključno s plačili za živila, najemnine ali hipoteke, zdravila in zdravstveno oskrbo, davke, zavarovalne premije in pristojbine za javne storitve;
- (b) namenjeni izključno za plačilo razumnih honorarjev ali nadomestil nastalih izdatkov, povezanih z zagotavljanjem pravnih storitev;
- (c) namenjeni izključno za plačilo pristojbin ali stroškov storitev za redno hranjenje ali vzdrževanje zamrznjenih finančnih sredstev ali gospodarskih virov; ali
- (d) potrebni za kritje izrednih izdatkov, če zadevni pristojni organ vsaj dva tedna pred odobritvijo pristojnim organom drugih držav članic in [Evropski k]omisiji uradno sporoči razloge, na podlagi katerih meni, da bi bilo treba izdati posamezno odobritev; ali
- (e) nakazani na račun ali z računa, ki ga ima diplomatsko ali konzularno predstavništvo ali mednarodna organizacija, ki uživa imunitete v skladu z mednarodnim pravom, ali jim pripada, če so taka plačila namenjena uporabi v uradne namene diplomatskega, konzularnega predstavništva ali mednarodne organizacije.“

7 Člena 6 in 6b Uredbe 269/2014 z odstopanjem od člena 2 te uredbe določata sprostitev nekaterih zamrznjenih sredstev ali gospodarskih virov ali njihovo dajanje na razpolago v posebnih primerih, navedenih v teh členih.

8 Člen 9(1)(a) te uredbe določa:

„Prepovedano je zavestno in namerno sodelovanje pri dejavnostih, katerih predmet ali učinek je izognitev ukrepom iz člena 2.“

Belgijsko pravo

Zakon o ustanovitvi proračunskega sklada za nadaljnjo pravno pomoč

9 Člen 4(4) wet tot oprichting van een Begrotingsfonds voor de Juridische tweedelijnsbijstand (zakon o ustanovitvi proračunskega sklada za nadaljnjo pravno pomoč) z dne 19. marca 2017 (*Belgisch Staatsblad* z dne 31. marca 2017, str. 46565) določa:

„Za vsako odškodninsko tožbo, ki se nanaša na povračilo izredne, nepremoženjske ali premoženjske škode, ničnostno tožbo, kasacijsko tožbo, tožbo za povračilo škode, nastale zaradi nezakonnosti upravnega akta, predlog za sprejetje upravne začasne odredbe, ugovor, ugovor tretjega ali revizijo, ki jo vloži na Conseil d'État (državni svet), je treba [...] plačati prispevek v sklad.

[...]

Pred Conseil d'État (državni svet) in Conseil du contentieux des étrangers (svet za spore v zvezi s tujci) stranka, ki prejema nadaljnjo pravno pomoč ali pravno pomoč, ni zavezana za plačilo prispevka v sklad.

[...]"

Poslovník državnega sveta

- 10 Člen 66, prvi odstavek, besluit van de Regent tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (odlok regenta, ki ureja postopek pred upravnim oddelkom državnega sveta) z dne 23. avgusta 1948 (*Belgisch Staatsblad* z dne 23. avgusta 1948, str. 6821) v različici, ki se uporablja za spor o glavni stvari (v nadaljevanju: poslovník državnega sveta), določa:

„Stroški obsegajo:

1. takse, navedene v členu 70;

[...]

6. prispevek iz člena 4(4) zakona z dne 19. marca 2017 o ustanovitvi proračunskega sklada za nadaljnjo pravno pomoč.“

- 11 Člen 70 poslovníka državnega sveta v odstavku 1 določa:

„Taksa v višini 200 EUR se plača:

[...]

2. ob vložitvi tožbe za razglasitev ničnosti aktov in uredb [...];

[...]"

- 12 Člen 71 tega poslovníka določa:

„Takse iz člena 70 in prispevek iz člena 66, točka 6, se plačajo z nakazilom ali vplačilom na transakcijski račun pristojne službe zvezne javne službe za finance.

Takoj ko taksa in prispevek iz člena 66, točka 6, zapadeta v plačilo, glavni sodni tajnik dolžniku pošlje obrazec za nakazilo s strukturiranim obvestilom, ki omogoča, da se plačilo, ki ga je treba opraviti, pripiše procesnemu aktu, na katerega se nanaša.

[...]

Če sredstva na račun iz prvega odstavka ne prispejo v 30 dneh od prejema obrazca za nakazilo, glavni sodni tajnik na zahtevo imenovanega člana avditorata zadevno stranko obvesti, da bo senat, odvisno od primera, za vlogo ali pravno sredstvo štel, da ni bilo vloženo, ali odredil njun izbris iz vpisnika, razen če zadevna stranka zahteva zaslišanje v roku petnajstih dni.

[...]

Če zadevna stranka zahteva zaslišanje, predsednik ali državni svetnik, ki ga ta predsednik imenuje, stranke v kratkem času povabi na zaslihanje. Zahteva za zaslihanje se sporoči nasprotni stranki in, po potrebi, stranki, ki je intervenirala.

Po zaslišanju strank in na podlagi mnenja imenovanega člana avditorata senat nemudoma odloči, da se zahteva ali pravno sredstvo šteje za nevhloženo ali da se izbriše iz vpisnika, razen če se ugotovi, da gre za višjo silo ali neizogibno zmoto.“

- 13 V skladu s sodno prakso *Grondwettelijk Hof* (ustavno sodišče, Belgija) sta taksa iz člena 70 poslovnika državnega sveta (v nadaljevanju: sodna taksa) in pavšalni prispevek v proračunski sklad za nadaljnjo pravno pomoč iz člena 66(6) te uredbe (v nadaljevanju: pavšalni prispevek) davka v smislu belgijske ustave.

Spor o glavni stvari in vprašnji za predhodno odločanje

- 14 RKDF je subjekt, katerega sredstva, deponirana pri družbi Euroclear Bank NV, so zamrznjena v skladu s členom 2 Uredbe 269/2014. Kot je namreč razvidno iz odločbe generalnega upravitelja zakladnice iz zvezne javne službe za finance z dne 26. januarja 2023, ki je predmet spora o glavni stvari, sta bila od petih članov sveta subjekta RKDF, ki je vrhovni organ odločanja tega subjekta, dva člana ruske vlade, tretji pa je bil član VEB.RF, institucije za gospodarski razvoj, ki je kot subjekt vpisana na seznam iz Priloge I k tej uredbi.
- 15 Subjekt RKDF je pri generalni upravi zakladnice vložil tri zaporedne prošnje, s katerimi je predlagal, naj se družbi Euroclear Bank dovoli prenos sredstev v višini 162.945.017,64 ameriškega dolarja (USD) na enega od njegovih računov. Natančneje, v tretji od teh prošenj, vloženi 4. januarja 2023 na podlagi členov 6 in 6b navedene uredbe, je ta subjekt izrazil željo, da se tej banki dovoli, prvič, da opravi ta prenos sredstev in, drugič, da v višini omenjenega zneska sprost navedene denarna sredstva in vrednostne papirje v okviru njihove prodaje ter izkupiček nakaže na enega od njegovih računov.
- 16 Generalni upravitelj zakladnice iz zvezne javne službe za finance je z odločbo z dne 26. januarja 2023 te prošnje zavrnil. V zvezi s tem je ugotovil, da so bile v skladu z zadnjimi informacijami, ki jih je imel na voljo, tri fizične osebe iz točke 14 te sodbe člani vrhovnega organa odločanja subjekta RKDF in da so imele pravico izvajati prevladujoč vpliv na subjekt RKDF. Iz tega je sklepal, da morajo sredstva tega subjekta pri družbi Euroclear Bank ostati zamrznjena, dokler subjekt RKDF ne dokaže, da ga dejansko ne nadzira oseba ali subjekt, za katerega velja zamrznitev sredstev.
- 17 Subjekt RKDF je 6. aprila 2023 zoper to odločbo vložil tožbo pri Raad van State (državni svet, Belgija), ki je predložitveno sodišče. Rok za plačilo sodne takse in pavšalnega prispevka, ki ju je bilo treba plačati ob vložitvi te tožbe, v skupnem znesku 224 EUR, je bil 14. avgust 2023. Vendar je subjekt RKDF na račun, na katerega je bilo treba opraviti plačilo, ta znesek nakazal šele 1. septembra 2023.
- 18 Predložitveno sodišče je 14. septembra 2023 subjektu RKDF poslalo obvestilo iz člena 71, četrtri odstavka, poslovnika državnega sveta. Ta subjekt je v skladu s to določbo zahteval zaslihanje. Stranki sta bili povabljeni na zaslihanje, ki je potekalo 28. februarja 2024.

19 Subjekt RKDF je v svoji zahtevi, prvič, trdil, da zaradi zamrznitve sredstev pri Euroclear Bank, ki je posledica odločbe, navedene v točki 16 te sodbe, sprejete na podlagi člena 2 Uredbe 269/2014, ni mogel pravočasno plačati sodne takse in pavšalnega prispevka. Drugič, subjekt RKDF je menil, da je sankcija za tako nepravočasno plačilo, ki je določena v členu 71, odstavki od četrtega do sedmega, poslovnika državnega sveta, in sicer to, da se bo štelo, da njegova tožba ni bila vložena oziroma da bo slednja izbrisana iz vpisnika, očitno nerazumna in da nesorazmerno omejuje njegovo pravico do dostopa do sodnega varstva. V zvezi s tem je subjekt RKDF poudaril, da se je obrnil na predložitveno sodišče prav zato, ker je menil, da je to, da s to odločbo ni bila odpravljena zamrznitev njegovih sredstev, napačno. Tretjič, navedel je, da gre pri tem položaju za višjo silo in da zato te sankcije ni mogoče uporabiti.

20 V pripravljalni fazi je predložitveno sodišče stranki pozvalo, naj se na obravnavi opredelita do teh vprašanj:

„1. (vprašanje 1) (ne)obstoj možnosti, da se na podlagi [Uredbe 269/2014] zaprosi za (in pridobi) dovoljenje za sprostitev nekaterih zamrznjenih sredstev ali gospodarskih virov oziroma dajanje na voljo nekaterih sredstev ali gospodarskih virov tožeči stranki, če so zadevna sredstva ali gospodarski viri v obravnavanem primeru namenjeni izključno za plačilo sodne takse (glej zlasti člen 4(1)(b) zgoraj navedene uredbe in vse druge določbe (te uredbe ali druge), ki bi jih stranke lahko po potrebi navedle) in

– podvprašanje A: če se šteje, da ta možnost obstaja, vprašanje, ali je tožeča stranka pri ‚pristojnem organu‘ (pravočasno) zaprosila za tako dovoljenje – pri čemer je treba v obravnavani zadevi pri odgovoru na to vprašanje upoštevati smernico 80 ‚Najboljše prakse [Evropske unije] za učinkovito izvajanje omejevalnih ukrepov‘ (št. 10572/22, 27. junij 2022, Generalni sekretariat Sveta [Evropske unije]) – in če je odgovor pritrdilen, kako naj bi ‚pristojni organ‘ odločil o tej prošnji. Odgovor se dokumentira.

2. (vprašanje 2) (ne)obstoj možnosti, da bi bila tožeča stranka upravičena do pravne pomoči, določene v členu 78 in naslednjih poslovnika državnega sveta, kar zadeva sodno takso.“

21 Subjekt RKDF je v odgovor na ti vprašanji navedel, da se člen 4(1)(b) Uredbe 269/2014 v obravnavanem primeru ne uporablja. V utemeljitev te trditve na eni strani trdi, da sta sodna taksa in pavšalni prispevek davka, ki ju pobirajo javni organi. Po drugi strani trdi, da predložitveno sodišče ni ponudnik storitev v smislu opredelitve pojma „storitve“ iz člena 57 PDEU. Natančneje, to sodišče naj ne bi opravljalo gospodarske dejavnosti, kot so te, na katere se nanaša ta člen. Sodna taksa in pavšalni prispevek naj torej ne bi bila izdatek za zagotavljanje pravnih storitev. Subjekt RKDF iz tega sklepa, da mu ta člen 4(1)(b) ni omogočal niti tega, da zaprosi za dovoljenje za sprostitev nekaterih zamrznjenih sredstev ali gospodarskih virov, niti tega, da to dovoljenje pridobi. Poleg tega dodaja, da je rok za obravnavo prošenj za sprostitev na podlagi Uredbe 269/2014 več mesecev, tako da bi bila odločitev v zvezi s tako prošnjo vsekakor sprejeta prepozno. Na tej podlagi vztraja pri svoji trditvi, da je v obravnavanem primeru obstajala višja sila, ki preprečuje uporabo sankcije iz člena 71, odstavki od četrtega do sedmega, poslovnika državnega sveta.

22 Tožena stranka v postopku v glavni stvari pa, nasprotno, trdi, da člen 4(1)(b) Uredbe št. 269/2014 subjektu RKDF omogoča, da zaprosi za in doseže sprostitev ali dajanje na voljo sredstev ali gospodarskih virov, če so ti namenjeni izključno plačilu sodne takse. Subjekt RKDF pa naj ne bi vložil take prošnje, tako da naj v obravnavanem primeru ne bi obstajala višja sila ali neizogibna zmeta v smislu člena 71, sedmi odstavek, poslovnika državnega sveta.

- 23 Po drugi strani pa se stranki strinjata, da subjekt RKDF ni imel možnosti uporabe pravne pomoči iz člena 78 in naslednjih poslovnika državnega sveta.
- 24 Glede na navedeno predložitveno sodišče ugotavlja, da obstaja negotovost glede vprašanja, ali je treba člen 4(1)(b) Uredbe 269/2014 razlagati tako, da izključuje možnost, da bi se štel, da so sodna taksa in pavšalni prispevek, ki ju je treba plačati takrat, ko se pri tem sodišču vloži tožba zoper nacionalni ukrep, s katerim se izvaja Uredba 269/2014, „izdatki, povezani z zagotavljanjem pravnih storitev“, v smislu te določbe.
- 25 Natančneje, sprašuje se, ali je mogoča drugačna razlaga navedene določbe od tiste, ki jo zagovarja subjekt RKDF, v smislu, da pojem „pravne storitve“ ne izključuje storitev pravnikov, ki se nanašajo na pomoč ali zastopanje sankcionirane pravne osebe, kakršna je subjekt RKDF, v okviru tožbe, ki se pri nacionalnem sodišču vloži zoper nacionalni ukrep, s katerim se izvaja Uredba 269/2014, ali v zvezi s tako tožbo, in ali je v okviru te razlage izključeno, da bi se sodna taksa in pavšalni prispevek, katerih plačilo je potrebno za uspešno vložitev take tožbe, štela za „izdatke, povezane z zagotavljanjem pravnih storitev“, za katere bi bilo mogoče odobriti sprostitev.
- 26 Poleg tega predložitveno sodišče navaja, da je treba po potrebi upoštevati temeljno pravico do dostopa do pravnega varstva, kot je zagotovljena v členu 47 Listine in na katero je opozorjeno v uvodni izjavi 6 Uredbe 269/2014, po potrebi v povezavi z obveznostjo držav članic iz člena 19(1), drugi pododstavek, PEU, da vzpostavijo pravna sredstva, potrebna za zagotovitev učinkovitega pravnega varstva na področjih, ki jih ureja pravo Unije. Opozarja tudi, da bi bilo treba po mnenju subjekta RKDF upoštevati tudi člen 57 PDEU.
- 27 Nazadnje navaja, da se tožena stranka v postopku v glavni stvari sklicuje tudi na možnost iz člena 4(1)(d) Uredbe 269/2014, da se sprostijo nekatera zamrznjena sredstva ali gospodarski viri, če so „potrebni za kritje izrednih izdatkov“. Meni, da je pravilna razlaga zadnjenavedenega izraza upoštevna tudi za ta spor, ker se postavlja vprašanje, ali navedeni izraz zajema sodno takso in pavšalni prispevek.
- 28 V teh okoliščinah je Raad van State (državni svet) prekinil odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložil ti vprašanji:

- „1. Ali je treba člen 4(1)(b) [Uredbe 269/2014], po potrebi v povezavi s členoma 2 in 9 te [uredbe] in pojmom ‚storitve‘, opredeljenim v členu 57, prvi odstavek, [PDEU], ter po potrebi v povezavi s temeljno pravico do dostopa do sodnega varstva, zagotovljeno v členu 47 [Listine], in obveznostjo držav članic iz člena 19(1), drugi pododstavek, [PEU], da vzpostavijo pravna sredstva, potrebna za zagotovitev učinkovitega pravnega varstva na področjih, ki jih ureja pravo Unije, razlagati tako, da sta s področja uporabe ‚nastalih izdatkov, povezanih z zagotavljanjem pravnih storitev‘, iz zgoraj navedene določbe Uredbe izključena sodna taksa in [pavšalni prispevek], ki sta tožeči stranki naložena z nacionalnim pravom in ki ju je treba po nacionalnem pravu šteti za davka, ki se poravnata ob vložitvi tožbe pri nacionalnem sodišču zoper nacionalni akt za izvajanje [Uredbe 269/2014], zaradi česar ob vložitvi [take tožbe] pristojni organi ne smejo odobriti sprostitev nekaterih sredstev ali gospodarskih virov za plačilo te sodne takse in tega prispevka?
2. Ali je treba člen 4(1)(d) [Uredbe 269/2014], po potrebi v povezavi s členoma 2 in 9 te [uredbe] in temeljno pravico do dostopa do sodnega varstva, zagotovljeno v členu 47 [Listine], ter po potrebi v povezavi z obveznostjo držav članic iz člena 19(1), drugi pododstavek, [PEU], da vzpostavijo pravna sredstva, potrebna za zagotovitev učinkovitega pravnega varstva na

področjih, ki jih ureja pravo Unije, razlagati tako, da sta s področja uporabe besed ‚potrebni za kritje izrednih izdatkov‘ iz zgoraj navedene določbe Uredbe izključena sodna taksa in [pavšalni prispevek], ki sta tožeči stranki naložena z nacionalnim pravom in ki ju je treba po nacionalnem pravu šteti za davka, ki se poravnata ob vložitvi tožbe pri nacionalnem sodišču zoper nacionalni akt za izvajanje [Uredbe 269/2014], zaradi česar ob vložitvi [take tožbe] pristojni organi ne smejo odobriti sprostitev nekaterih sredstev ali gospodarskih virov za plačilo te sodne takse in tega prispevka?“

Vprašnji za predhodno odločanje

- 29 Najprej je treba opozoriti, da mora Sodišče v skladu z ustaljeno sodno prakso v okviru postopka sodelovanja med nacionalnimi sodišči in Sodiščem iz člena 267 PDEU nacionalnemu sodišču podati koristen odgovor, ki mu omogoča rešitev spora, o katerem odloča. S tega vidika mora Sodišče po potrebi preoblikovati vprašanja, ki so mu bila predložena. Poleg tega lahko Sodišče upošteva določbe prava Unije, na katere se nacionalno sodišče v vprašanjih ni sklicevalo (sodba z dne 5. decembra 2019, Centraal Justitieel Incassobureau (Priznavanje in izvrševanje denarnih kazni), C-671/18, EU:C:2019:1054, točka 26 in navedena sodna praksa).
- 30 V obravnavanem primeru je treba ugotoviti, prvič, da se postavljeni vprašnji v bistvu nanašata na možnost držav članic, da na podlagi člena 4 Uredbe 269/2014 in z odstopanjem od člena 2 te uredbe dovolijo sprostitev sredstev ali gospodarskih virov, zamrznjenih na podlagi zadnjenavedenega člena, ali njihovo dajanje na voljo, kadar njihovo nacionalno pravo za vložitev ničnostne tožbe določa plačilo sodne takse in pavšalnega prispevka. Zato je treba ugotoviti, da ta vprašanja ne zahtevajo razlage člena 9 te uredbe, ki se nanaša na prepoved zavestnega in namernega sodelovanja pri dejavnostih, katerih namen ali učinek je izogibanje ukrepom iz člena 2 navedene uredbe.
- 31 Po drugi strani predložitveno sodišče v teh vprašanjih navaja dejstvo, da je treba na podlagi tega nacionalnega prava sodno takso in pavšalni prispevek opredeliti kot „davek“, ki ga pobirajo javni organi, pri čemer se subjekt RKDF v okviru spora o glavni stvari tudi sklicuje na to opredelitev. Člen 4(1)(a) Uredbe 269/2014 pa določa, da se zamrznjena sredstva sprostijo ali dajo na voljo med drugim za plačilo davkov. V tem okviru je treba, čeprav to sodišče s svojima vprašanjema izrecno ne zahteva razlage te določbe, šteti, da je pomembna za odgovor nanju.
- 32 Zato je treba šteti, da predložitveno sodišče z vprašanjema, ki ju je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 4(1)(a), (b) in (d) Uredbe 269/2014 v povezavi s členom 2 te uredbe, členom 47 Listine in členom 57, prvi odstavek, PDEU razlagati tako, da zajema sprostitev nekaterih zamrznjenih sredstev ali gospodarskih virov oziroma njihovo dajanje na voljo z namenom, da bi se plačala sodna taksa in pavšalni prispevek, ki ju je treba v skladu z nacionalnim pravom plačati ob vložitvi pravnega sredstva zoper nacionalni ukrep, s katerim se izvaja ta uredba.
- 33 V skladu s členom 4(1)(b) Uredbe št. 269/2014 lahko pristojni organi držav članic odobrijo sprostitev nekaterih zamrznjenih finančnih sredstev ali gospodarskih virov oziroma dajanje na voljo nekaterih finančnih sredstev ali gospodarskih virov pod takšnimi pogoji, kot se jim zdi primerno, potem ko so ugotovili, da so ta finančna sredstva ali gospodarski viri namenjeni izključno za plačilo razumnih honorarjev ali nadomestil za nastale izdatke, povezane z zagotavljanjem pravnih storitev.

- 34 V zvezi s tem je mogoče ugotoviti, kot sta navedli belgijska vlada in Komisija, da se nekatere jezikovne različice navedene določbe, kot sta med drugim angleška in nizozemska različica, ne nanašajo na „izdatke, nastale zaradi zagotavljanja storitev pravnikov“, kot je navedeno v francoski jezikovni različici, ampak na „izdatke, nastale v zvezi z zagotavljanjem pravnih storitev“.
- 35 Iz tega sledi, da čeprav bi se lahko zdelo, da se besedilo te določbe v francoski različici nanaša le na izdatke za plačilo pravnih storitev, njeno besedilo v drugih jezikovnih različicah vključuje tudi izdatke, povezane s takimi storitvami.
- 36 Iz sodne prakse pa izhaja, da je treba določbe prava Unije razlagati in uporabljati enotno, ob upoštevanju različic v vseh jezikih Unije, ter da je treba v primeru razhajanj med temi različicami zadevno določbo razlagati glede na splošno sistematiko in namen ureditve, katere element je (sodba z dne 17. januarja 2023, Španija/Komisija, C-632/20 P, EU:C:2023:28, točka 42 in navedena sodna praksa).
- 37 V obravnavanem primeru je treba poudariti, da je treba določbe člena 4(1) Uredbe 269/2014 razlagati ob upoštevanju uvodne izjave 6 te uredbe, v kateri je med drugim pojasnjeno, da je treba navedeno uredbo uporabljati v skladu s temeljnimi pravicami in načeli, priznanimi z Listino, ter zlasti s pravico do učinkovitega pravnega sredstva in nepristranskega sojenja.
- 38 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da je Sodišče v primerljivem okviru Uredbe Sveta (ES) št. 765/2006 z dne 18. maja 2006 o omejevalnih ukrepih v zvezi z Belorusijo (UL 2006, L 134, str. 1), kakor je bila spremenjena z Izvedbeno uredbo Sveta (EU) št. 84/2011 z dne 31. januarja 2011 (UL 2011, L 28, str. 17) in Uredbo Sveta (EU) št. 588/2011 z dne 20. junija 2011 (UL 2011, L 161, str. 1), že razsodilo, da pristojni nacionalni organ, kadar v skladu s členom 3(1)(b) Uredbe št. 765/2006 odloča o prošnji za sprostitev zamrznjenih sredstev, izvaja pravo Unije. Iz tega sledi, da mora spoštovati Listino, kot to izhaja iz njenega člena 51(1) (sodba z dne 12. junija 2014, Peftiev, C-314/13, EU:C:2014:1645, točka 24).
- 39 S tega vidika je treba poudariti, da je namen razloga za sprostitev zamrznjenih sredstev ali gospodarskih virov iz člena 4(1)(b) Uredbe 269/2014, ne glede na jezikovno različico te določbe, na katero se zadevna oseba sklicuje, osebam in subjektom, katerih sredstva so zamrznjena, olajšati dostop do pravnih storitev za zagotovitev obrambe njihovih interesov. Navedeno določbo je torej treba razlagati v skladu z zahtevami, ki izhajajo iz člena 47 Listine, tako da zamrznitev tega premoženja ne sme povzročiti, da se tem osebam odvzame dejanski dostop do sodnega varstva (glej v tem smislu sodbo z dne 12. junija 2014, Peftiev, C-314/13, EU:C:2014:1645, točki 25 in 26).
- 40 Natančneje, opozoriti je mogoče, da ima v skladu s členom 47, drugi odstavek, drugi stavek, Listine vsakdo možnost svetovanja, obrambe in zastopanja.
- 41 Tako je treba člen 4(1)(b) Uredbe 269/2014 ob upoštevanju te določbe Listine razlagati tako, da ta člen s tem, da se v celoti sklicuje na „plačilo razumnih honorarjev ali nadomestil nastalih izdatkov, povezanih z zagotavljanjem pravnih storitev“, lahko vključuje vse stroške, ki so nastali, da bi se osebi, subjektu ali organu, katerega sredstva so zamrznjena, omogočilo zastopanje na sodišču.
- 42 Ob tem pa plačila sodne takse in pavšalnega prispevka ob vložitvi pravnega sredstva ni mogoče šteti za izdatek, ki je nastal zato, da se osebi, subjektu ali organu omogoči zastopanje pred sodiščem.

- 43 Sklicevanje na „plačilo razumnih honorarjev ali nadomestil nastalih izdatkov, povezanih z zagotavljanjem pravnih storitev“, sicer kaže na to, da izraz „plačilo [...] izdatkov, povezanih z zagotavljanjem pravnih storitev“ zajema stroške, ki niso honorarji, ki se lahko zaračunajo osebi, subjektu ali organu, ki za zastopanje na sodišču uporablja storitve odvetnika ali drugega pravnega strokovnjaka, pooblaščenega v ta namen.
- 44 Vendar pri plačilu sodne takse ali pavšalnega prispevka, kot sta ta, na katera se sklicuje sodišče v svojih vprašanjih, ne gre niti za plačilo honorarjev niti za izdatek, ki je nastal za kritje stroškov, ki niso honorarji, ki se lahko zaračunajo osebi, subjektu ali organu, ki za zastopanje na sodišču uporablja storitve odvetnika ali drugega pravnega strokovnjaka, pooblaščenega v ta namen.
- 45 Sodišče je namreč na eni strani razsodilo, da se dejavnosti, na katere se nanaša pojem „storitve pravnega svetovanja“ v smislu člena 5n(2) Uredbe Sveta (EU) št. 833/2014 z dne 31. julija 2014 o omejevalnih ukrepih zaradi delovanja Rusije, ki povzroča destabilizacijo razmer v Ukrajini (UL 2014, L 229, str. 1), kakor je bila spremenjena z Uredbo Sveta (EU) 2022/1904 z dne 6. oktobra 2022 (UL 2022, L 259 I, str. 3), jasno razlikujejo od tistih, ki jih lahko izvajajo javni organi ali kateri koli drug subjekt, ki ga je država pooblastila za opravljanje nalog v splošnem interesu pod nadzorom teh organov in ki ima za to nekatera zavezujoča pooblastila v razmerju do državljanov. Naloga navedenih organov namreč ni zagotavljanje storitev, ki vključujejo dajanje mnenj osebam o pravnih vprašanjih, da bi podpirali ali branili posebne interese teh oseb (sodba z dne 5. septembra 2024, Jemerak, C-109/23, EU:C:2024:681, točka 41).
- 46 Na drugi strani, kot je razvidno iz predložitvene odločbe, se postavljeni vprašaji nanašata na položaj, v katerem sta taka sodna taksa in tak pavšalni prispevek z nacionalnim pravom naložena zaradi tega, ker je zadevna oseba, subjekt ali organ vložil tožbo pri zadevnem sodišču, in ne zaradi tega, ker je ta oseba, subjekt ali organ uporabil storitve odvetnika. Iz tega je torej treba sklepati, da se v takem položaju navedena sodna taksa in prispevek lahko naložita tožeči stranki, ne glede na to, ali jo zastopa odvetnik ali drug pravni strokovnjak, pooblaščen v ta namen.
- 47 Nasprotno pa je treba ugotoviti, da člen 4(1)(a) Uredbe 269/2014 kot primer sprostitev ali dajanja na voljo sredstev in gospodarskih virov, potrebnih za zadovoljitev „osnovnih potreb“ oseb, subjektov ali organov, katerih sredstva so zamrznjena, izrecno vključuje tako sprostitev ali tako dajanje na voljo za „plačila za [...] davke“.
- 48 V zvezi s tem je treba po eni strani šteti, da je treba sklicevanje v tej določbi na „plačila za [...] davke“ kot izdatke, ki so „potrebni za zadovoljevanje osnovnih potreb“ teh oseb, subjektov ali organov, ob neobstoju drugega pojasnila razlagati tako, da se nanaša na plačilo vsake obvezne dajatve za financiranje javnih izdatkov, ki jo morajo te osebe, subjekti ali organi plačati.
- 49 Po drugi strani je treba v zvezi z izrazom „potreben za zadovoljevanje osnovnih potreb“ iz člena 4(1)(a) Uredbe 269/2014 navesti, da ga je treba, kot je razvidno iz uvodne izjave 6 te uredbe, razlagati tako, da se med drugim nanaša na izdatke, ki so potrebni za zagotovitev spoštovanja temeljnih pravic teh oseb, subjektov ali organov, vključno s pravicami do učinkovitega pravnega sredstva in dostopa do nepristranskega sodišča, varovanimi s členom 47 Listine.
- 50 Zato je treba sodno takso in pavšalni prispevek, kot sta ta iz postavljenih vprašanj, ki ju mora taka oseba, subjekt ali organ plačati ob vložitvi tožbe za razglasitev ničnosti odločbe, s katero se izvaja Uredba 269/2014, ker je bila z njo zavrnjena njegova prošnja za sprostitev njegovih sredstev, šteti za „davek“ v smislu člena 4(1)(a) te uredbe, katerega plačilo je potrebno za izpolnitev njegovih „osnovnih potreb“ v smislu te določbe.

- 51 Te razlage ne omaje dejstvo, da se v skladu s členom 47, tretji odstavek, Listine osebam, ki nimajo zadostnih sredstev, odobri pravna pomoč, če je ta potrebna za učinkovito zagotovitev dostopa do sodnega varstva.
- 52 Kadar mora namreč oseba, subjekt ali organ, naveden na seznamu iz Priloge I k Uredbi 269/2014, ali oseba ali subjekt, ki je z njim povezan, vložiti tožbo, katere ohranitev v vpisniku sodišča, ki odloča o zadevi, je odvisna od plačila obveznega prispevka, se za to osebo, subjekt ali organ ne more šteti, da zaradi zamrznitve nima zadostnih sredstev, ampak mora, nasprotno, v ta namen zaprositi za sprostitev nekaterih od teh sredstev, če so izpolnjeni vsi pogoji iz člena 4(1)(a) te uredbe. Tako ta določba sama po sebi nasprotuje temu, da bi pristojni nacionalni organ lahko zavrnil odobritev sprostitev sredstev z razlogom, da bi takšna oseba lahko pridobila brezplačno pravno pomoč (glej po analogiji sodbo z dne 12. junija 2014, Peftiev, C-314/13, EU:C:2014:1645, točka 31).
- 53 Kar zadeva člen 4(1)(d) navedene uredbe, je treba ugotoviti, da glede na to, da je bilo v točki 50 te sodbe ugotovljeno, da plačilo sodne takse in pavšalnega prispevka lahko spada na področje uporabe člena 4(1)(a) te uredbe, razlaga prvonavedene določbe ni potrebna.
- 54 Glede na vse zgornje preudarke je treba na postavljeni vprašanji odgovoriti, da je treba člen 4(1)(a) Uredbe 269/2014 v povezavi s členom 47 Listine razlagati tako, da zajema sprostitev nekaterih zamrznjenih sredstev ali gospodarskih virov oziroma njihovo dajanje na voljo z namenom, da bi se plačala sodna taksa in pavšalni prispevek, ki ju je treba v skladu z nacionalnim pravom plačati ob vložitvi pravnega sredstva zoper nacionalni ukrep, s katerim se izvaja ta uredba.

Stroški

- 55 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (deseti senat) razsodilo:

Člen 4(1)(a) Uredbe Sveta (EU) št. 269/2014 z dne 17. marca 2014 o omejevalnih ukrepih v zvezi z dejanji, ki spodkopavajo ali ogrožajo ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine, kakor je bila spremenjena z Izvedbeno uredbo Sveta (EU) št. 2022/1985 z dne 20. oktobra 2022, v povezavi s členom 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah

je treba razlagati tako, da

zajema sprostitev nekaterih zamrznjenih sredstev ali gospodarskih virov oziroma njihovo dajanje na voljo z namenom, da bi se plačala sodna taksa in pavšalni prispevek, ki ju je treba v skladu z nacionalnim pravom plačati ob vložitvi pravnega sredstva zoper nacionalni ukrep, s katerim se izvaja ta uredba.

Podpisi